

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ваня Господинова Христова, член на научно жури,

съгласно заповед на Началника на ВВМУ "Н.Й.Вапцаров"

№ ПС - 88/ 10.07.2019 г.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 3.2. „Психология”, докторска програма „Военна психология” на Росица Младенова Недева

Дисертационният труд на Росица Младенова Недева „Влияние на военната среда и лидерската подготовка върху развитието на индивидуалния резилианс на обучаемите във висше военно училище” обхваща сложна проблематика, която все още не е достатъчно разработена в Р България, въпреки нарастването на потребността на практиката от проучвания в тази област.

Специфичните изисквания на функциониране във военна и морска среда подлагат личността на високи нива на натоварване. Да се установи дали и в каква степен военната среда и лидерската подготовка влияят върху функционирането и развитието на резилианса при курсанти във военно училище е въпрос, чийто отговор задава актуалността на настоящия дисертационен труд.

1. ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ НА ДОКТАРАНТКАТА

1.1. Основните резултати, които постига в труда си докторантът са следните:

✓ Установено е, че резилиансът като характеристика на личността се развива и след 18 годишна възраст, а именно периодът на ранната зрялост

на личността, през който продължават да се развиват самооценката, автономността, адаптивните ресурси и устойчивостта, като част от индивидуалните характеристики на зрялата личност.

✓ Доказано е, че военната среда и обучение повлияват положително развитието на резилианса на курсантите. Става ясно, че високите изисквания на функциониране към тях в тази специфична среда водят до появата на нови поведенчески модели за справяне в трудни ситуации, което повишава способностите за саморегулация на поведението.

✓ Описан е положителният ефект на функционирането във военна среда върху развитието на резилианса посредством оказването на социална подкрепа. Позитивните взаимоотношения между курсантите влияят върху нивото на резилианс, а сплотеността на екипажите, подкрепата в различни ситуации от командирите и колегите повишават резилианса на курсантите.

✓ Доказана е ефективността на приложения психологичен тренинг, като елемент от военно лидерската подготовка за повишаване на резилианса при курсантите.

✓ Проучени и изведени са личностни характеристики присъщи на високо устойчивите личности. Това би могло да подпомогне провеждането на психологичния подбор на кандидати за обучение във военните училища.

✓ Установени и анализирани са факторите, които влияят върху индивидуалния резилианс, а именно оптимизма и позитивните взаимоотношения при изследваните лица.

1.2. Най-значимите приноси на Росица Младенова Недева в дисертационния труд са следните:

✓ Предложен е обобщен модел за изследване на индивидуалния резилианс при курсанти във Висше военно училище въз основата на теорията за развитието на резилианса като личностна характеристика и позитивен процес.

✓ Представена е концепция за планомерно изграждане на устойчивостта на курсантите за справяне със стреса, породен от процеса на адаптацията към специфичните условия на функциониране във военна среда.

✓ Разработена и апробирана е авторова тренингова методика за повишаване на индивидуалния резилианс на курсантите.

✓ Открити са факторите влияещи върху изграждането на индивидуалната устойчивост в условията на военната среда и обучение.

✓ Адаптирана и валидизирана е нова методика за измерване нивото на индивидуалния резилианс при лица над 18г. за български културна условия.

✓ Направена е систематизация на значимите личностни и социално-психологически характеристики влияещи върху развитието на високо устойчивата личност.

2. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ КЪМ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

По същностни страни на основните тези и тяхното доказване в дисертацията нямам критични бележки.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В заключение въз основа на изложеното по-горе, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Росица Младенова Недева в професионално направление 3.2. „Психология“, докторска програма „Военна психология“

25.08.2019 г.
гр. Варна

Изготвил становището:
(доц. д-р Ваня Христова)